

Sygn. akt II Ca 580/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 lipca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Kielcach II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Cezary Klepacz (spr.)

Sędziowie: SSO Elżbieta Ciesielska

SSO Barbara Dziewięcka

Protokolant: protokolant sądowy Beata Wodecka

po rozpoznaniu w dniu 3 lipca 2013 r. w Kielcach na rozprawie

sprawy z powództwa S. L., T. L.

przeciwko Gminie P.

o zapłatę

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Rejonowego w Busku - Zdroju

z dnia 6 marca 2013 r. sygn. I C 392/12

oddala apelację, zasądza solidarnie od T. L. i S. L. na rzecz Gminy P. 383 (trzysta osiemdziesiąt trzy) złote tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt II Ca 580/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 6 marca 2013 r., sygn. akt I C 392/12, Sąd Rejonowy w Busku-Zdroju oddalił powództwo S. L. i T. L. o zasądzenie od pozwanej Gminy P. kwoty 3.258 zł z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości położonej w N., oznaczonej nr (...), za okres od 20 lipca 2002 r. do 20 lipca 2003 r. oraz kwoty 360 zł z tytułu bezumownego korzystania z pomieszczeń piwnicznych budynku mieszkalnego powodów znajdującego się na tej nieruchomości za okres od 15 listopada 2008 r. do 15 listopada 2009 r.

Sąd Rejonowy ustalił, że powodowie są współwłaścicielami nieruchomości zabudowanej, oznaczonej nr (...), położonej w N.. Poprzednimi współwłaścicielami tej nieruchomości byli rodzice powoda: D. i W. małżonkowie L.. Na początku lat 80. XX wieku podjęte były pierwsze czynności przeprowadzenia przez grunty wsi N. inwestycji wodnej polegającej na wykonaniu sieci wodociągowej (...). W ramach tych czynności, przeprowadzanych sukcesywnie od 1982 r., o sposobie realizacji przebiegu sieci wodociągowej byli informowani mieszkańcy i właściciele nieruchomości, przez które inwestycja ta miała przebiegać, w tym W. L. i D. L. – właściciele działki nr (...). Czynności te były wykonywane na podstawie decyzji Naczelnika Gminy w P. z dnia 12 maja 1982 r., zezwalającej Wojewódzkiemu (...) w K. na wykonanie wodociągu oraz decyzji Urzędu Wojewódzkiego z dnia 5 lutego 1987 r., zatwierdzającej plan inwestycji wodociągowej. W dniu 7 października 2008 r. powód zwrócił się do Gminy P. – Zakładu Usług (...) o wydanie zezwolenia na wykonanie

we własnym zakresie zmiany przyłącza wody z pomieszczenia gospodarczego do domu mieszkalnego, na co uzyskał zgodę.

Biorąc to pod uwagę, Sąd Rejonowy przyjął, że powództwo jest niezasadne, bowiem przeprowadzenie sieci wodnej przez działkę powodów nie nastąpiło bez podstawy prawnej (stanowiły ją prawomocne decyzje administracyjne i zgoda właścicieli działki nr (...) na taką inwestycję), zaś zalegająca w budynku na nieruchomości powodów rura ocynkowana stanowiła część instalacji wodnej zamontowanej za zgodą właścicieli nieruchomości, a zmiana przedbiegu tej instalacji nastąpiła na wniosek S. L..

Apelację od tego wyroku wnieśli powodowie, zaskarżając go w całości i zarzucając:

- naruszenie prawa procesowego: art. 328 § 2 k.p.c., polegające na niewskazaniu w uzasadnieniu wyroku podstawy prawnej orzeczenia i art. 109 k.p.a., polegające na przyjęciu, że decyzja dotycząca powodów lub ich poprzedników prawnych jest wiążąca, w sytuacji, gdy w jej treści ani powodowie, ani ich poprzednicy prawni nie są wskazani jako podmioty, którym decyzja została doręczona,

- błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na przyjęciu, że w stosunku do powodów lub ich poprzedników prawnych została wydana decyzja o odjęciu im uprawnień właścicielskich w związku z budową sieci przesyłowej i jakoby powodowie lub ich poprzednicy prawni wyrażali na to zgodę.

W oparciu o te zarzuty skarżący wnieśli o zmianę wyroku i uwzględnienie powództwa w całości oraz zasądzenie od pozwanej na rzecz powodów kosztów procesu za obie instancje, ewentualnie o uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpatrzenia, przy uwzględnieniu kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutu uchybienia art. 328 § 2 k.p.c., podkreślić należy, że naruszenie tego przepisu o tyle tylko może stanowić przyczynę uchylenia orzeczenia, o ile uniemożliwia dokonanie w toku instancji kontroli należytego zastosowania prawa materialnego i procesowego. Sąd Rejonowy faktycznie nie powołał w uzasadnieniu swojego orzeczenia przepisu prawa materialnego (konkretnego artykułu), jednakże wynika z niego, że badał zasadność roszczenia o wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z nieruchomości. Sąd pierwszej instancji przedstawił fakty, które miały znaczenie dla rozstrzygnięcia i wyjaśnił, dlaczego uznał powództwo za niezasadne. Sąd Okręgowy podziela te ustalenia.

Powodowie domagali się od pozwanej wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z ich nieruchomości na podstawie art. 224 § 2 i art. 225 w zw. z art. 352 § 2 k.c. (uzasadnienie pozwu – k.5-6).

Gmina P. wywodzi swoje uprawnienie do korzystania z nieruchomości należącej obecnie do S.i T. małżonków L., w zakresie przebiegającego przez tę działkę wodociągu, z decyzji nr (...) z dnia 12 maja 1982 r., znak: (...), wydanej przez Naczelnika Gminy P. na podstawie art. 35 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczenia nieruchomości (tekst jedn.: Dz. U. z 1974 r., nr 10, poz. 64 z późn. zm.) oraz decyzji Urzędu Wojewódzkiego w K. z dnia 5 lutego 1987 r., zatwierdzającej plan inwestycji wodociągowej. Stosownie do treści art. 35 ust. 1 powołanej ustawy, organy administracji państwowej, instytucje i przedsiębiorstwa państwowe mogły za zezwoleniem naczelnika gminy zakładać i przeprowadzać na nieruchomościach – zgodnie z zatwierdzoną lokalizacją szczegółową – ciągi drenażowe, przewody służące do przesyłania płynów, pary, gazów, elektryczności oraz urządzenia techniczne łączności i sygnalizacji, a także inne podziemne lub nadziemne urządzenia techniczne niezbędne do korzystania z tych przewodów i urządzeń. Skarżący usiłowali wykazać, że z uwagi na fakt, iż wymienione decyzje jedynie ogólnie określały warunki inwestycji (budowy sieci wodociągowej) i nie zostały im doręczone, nie stanowią tytułu prawnego pozwanej do korzystania z ich nieruchomości. Z akt postępowania administracyjnego, w tym wykazu właścicieli działek, przez

które przebiegała trasa projektowanej sieci wodociągowej, jak również z zeznań samych powodów, wynika niezbicie, iż decyzje administracyjne dotyczyły inwestycji obejmującej również nieruchomości powodów (k.76-87). Faktycznie brak jest jednak jednoznacznego dowodu, że wskazane decyzje zostały doręczone współwłaścicielom działki nr (...). Można jedynie zakładać, że zostały one im ogłoszone ustnie w trybie art. 109 § 2 k.p.a. Zapis pod decyzją z dnia 12 maja 1982 r. stanowi bowiem, że otrzymują ją m.in. sołtysi zainteresowanych wsi (k.74), którzy zgodnie z pismem Naczelnika Gminy P.z dnia 13 maja 1982 r. mieli poinformować rolników o tej decyzji (k.75). W dniu 4 czerwca 1986 r. spisano protokół na okoliczność okazania mieszkańcom Gminy projektów technicznych (...)zad IV wraz z listą obecności mieszkańców miejscowości C.i N.(k.68). Na tym spotkaniu był ojciec powoda, który potwierdził obecność na liście własnoręcznym podpisem (k.69). Wszystkie te okoliczności wskazują, że właściciele nieruchomości, przez które miał przebiegać wodociąg wiedzieli dokładnie o tej inwestycji. Przyjmując zatem nawet, że decyzje administracyjne nie zostały im doręczone, nie można uznać, iż uzasadnia to żądanie od Gminy P.wynagrodzenia za korzystanie z ich nieruchomości. Wydanie bowiem takich decyzji, przy jednoczesnej zgodzie właścicieli nieruchomości na przebieg wodociągu przez ich grunt, co w odniesieniu do działki nr (...)wynika jednoznacznie z zeznań matki powoda – D. L.(k.101-101v.), a pośrednio w przedstawionych wcześniej dokumentów, pozwala przyjąć dobrą wiarę posiadacza służebności przesyłu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 2008 r., I CSK 171/08), tym bardziej, że w stosunkach cywilnoprawnych obowiązuje domniemanie dobrej wiary (art. 7 k.c.) W związku z tym należało uznać, że poprzednik prawny pozwanej, poczynając od 1982 r. był przeświadczony, że przysługuje mu tytuł prawny do trwałego korzystania z nieruchomości należącej obecnie do powodów. Ograniczenie własności na podstawie art. 35 cyt. ustawy z dnia 12 marca 1958 r. mieści się w granicach szeroko rozumianego wywłaszczenia, co wiąże się z trwałością stanu, jaki decyzja stwarza, obejmując każdorazowego właściciela nieruchomości, której dotyczy oraz każdorazowego przedsiębiorcę przesyłowego wstępującego w miejsce pierwotnego adresata decyzji (tak Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 20 stycznia 2010 r., III CZP 116/09).

Przepis art. 224 § 1 zdanie pierwsze k.c. stanowi, że samoistny posiadacz w dobrej wierze nie jest obowiązany do wynagrodzenia za korzystanie z rzeczy.

Powodowie wystąpili do pozwanej z żądaniem zapłaty wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z ich nieruchomości pismem z dnia 10 stycznia 2012 r. (k.13-14).

Biorąc to pod uwagę, należy uznać powództwo za bezzasadne. W okresie, którego dotyczy żądanie (od 20 lipca 2002 r. do 20 lipca 2003 r. i od 15 listopada 2008 r. do 15 listopada 2009 r.) Gmina P. posiadała w dobrej wierze służebność przesyłu obciążającą nieruchomości powodów, a zatem nie znajduje wobec niej zastosowania ani przepis art. 224 § 2 k.c., ani przepis art. 225 k.c.

Tym samym, oddalono apelację na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 99 i art. 108 § 1 zdanie pierwsze k.p.c. Na koszty te składa się wynagrodzenie pełnomocnika pozwanej w kwocie 300 zł, obliczone zgodnie z § 6 pkt 3 w zw. § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. nr 490) oraz koszty jego dojazdu na rozprawę apelacyjną – 83 zł, wynikające ze złożonego na rozprawie apelacyjnej spisu kosztów (k.139).

SSO E. Ciesielska SSO C. Klepacz SSO B. Dziewięcka